

ДЕМБІЦЬКИЙ Станіслав-Мечислав (Dębicki Stanisław Mieczysław; 04. 12. 1866, м. Любачув, нині Польща — 12. 08. 1924, Краків) — польський живописець, графік і педагог. Член мист. об'єдн. «Штука» (від 1897), СХ у Львові (від 1899), «Зерно» (від 1902), Віден. сецесії (від 1902). Навч. у Віден. (1881–82; викл. Х. Гріпенкель), Краків. (1882–83), Мюнхен. (1884) та Париз. (1890–91) АМ. Викладав 1885–90 у Коломий. керам. школі (нині Івано-Фр. обл.). 1885–92 асистував В. Крицінському при розписах церкви св. Михаїла в Коломиї. Подорожував Гуцульщиною. 1891–1909 — у Львові. Від 1910 — доцент, від 1911 — проф. Краків. АМ. Реставрував 1912 частину монум. розпису кафедрал. собору в Коломиї. Брав участь у мист. виставках у Львові від 1885. Персон. — посмертна (1928). Осн. жанри — портрет, краєвид, побут., істор. і реліг. композиції, натюрморт. Як майстер колориту Д. вміло вводив контрастуючі плями (світлі чи інтенсивно темні): кольор. контрастами виділяв найважливіші елементи. Для дослідж. «Гуцульщина» В. Шухевича (Л., 1900) виконав сотні зарисовок костюмів, предметів побуту, муз. інструментів, гуцул. краєвидів. Виконував монум. розписи: «Танець», «Поезія», «Музика», «Мужність», «Любов», «Справедливість», «Мудрість» (усі — 1900; фойє Львів. академ. театру опери та балету ім. С. Крушельницької), «Христос зцілює сліпого» й орнам. фрески у каплиці Милосерд. Христа у Лат. кафедрал. соборі у Львові (1904). Займався скульптурою («Гуцул», 1897; рельєф із присвятою В. Лозинському, 1907), книжк. і ужитк. графікою, проектував твори ужитк. мистецтва, декорував інтер'єри архіт. приват. споруд. У ранній період творчості використовував прийоми пленеризму й віден.-мюнхен. варіанта імпресіонізму зі стриманою світлонасиченістю простору, широкими мазками, тонкими градаціями кольорів. Твори присвяч. укр. тематиці, природі Прикарпаття. Від 1900 захопився сецесією (модерном). Серед львів. митців Д. найбільш

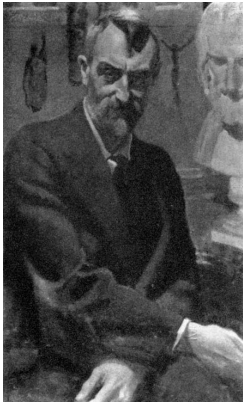
широко і послідовно користувався тим набором виражал. засобів, який називають сецесій. «японщиною». Джерелом для застосування цих прийомів була колекція япон. дереворитів, зібрана художником. Започаткував оновлення львів. книги. Графічні елементи оформлених ним книг стилістично пов'язані між собою і складають інтеграл. частину тексту. У живопис. творах, графіці, плакатах Д. вміло використовував лінію і колір, досягаючи свіжих декор. рішень, урізноманітв їх композиц. дисонансами, асиметрією, макроскопією, кадруванням; комбінував рослинні та геом. елементи. Роботи зберігаються у музеях Львова та Польщі.

Основні твори

плакати виставок А. Бекліна і Я. Мальчевського у Львові (усі – 1903); живопис – «Й. Сенкевич», «А. Ступницький», «В. Девдюк», «К. Полянський» (усі – 1885–90), «Селяни», «На ринку», «Гуцульська гражда» (усі – 1886), «Купання у Пруті», «Похорон у малому містечку», «Молитва», «У гуцульській хаті», «Будинки в Коломиї» (усі – 1887), «Прялі», «Гуцульський похорон», «Галицька Венеція», «Тіпання льону» (усі – 1889), «Молодий гуцул», «Копання картоплі», «Бабуня», «Івась», «Різьбяр Ю. Шкрібляк» (усі – 1890), «Автопортрет в українській сорочці» (1890-і рр.), «Краєвид зі Стрия» (1893), «Повстання» (1894), «Вид із Високого Замку» (1896), «Маска» (1898), «Автопортрет», «Купальниці», «Площа Ринок у Львові», «Жінка, яка читає газету», «На ярмарку» (усі – 1900), «Весілля на Коломийщині», «Хмари» (обидва – 1901), «Дівчина біля криниці» (1902), «Дружина» (1903), «Квітковий базар», «Циганки», «Інтер'єр хати», «Міст на Полтві», «Христос» (усі – 1905), «Діти вулиці» (1910), «Голова гуцулки» (1913), «Тенісний корт» (1914), «Христос у славі» (1921), «Персей і Андромеда» (1922), «Капітал» (1923).

Ю. О. Бірюльов, Л. Мельник

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Дембіцький Станіслав-Мечислав / Ю. О. Бірюльов, Л. Мельник // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-21392>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).